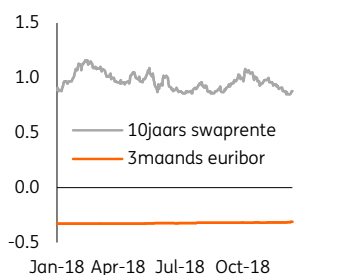

Markten in Beweging

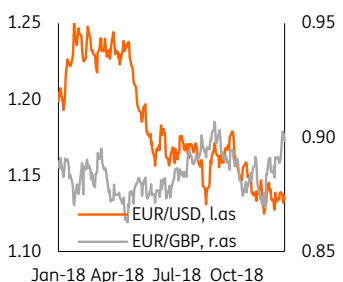
14 december 2018 | Afgesloten om 12.00 uur

May stukt, China en Italië vorderen

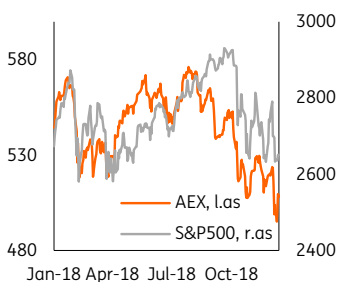
Geld- en kapitaalmarktrentes

Wisselkoersen

Aandelenmarkten

Bron: Macrobond

Volg ons op Twitter

[INGnl_Economie](#)

Maarten Leen

 Hoofd Macro-economie
 Amsterdam 020-563 4406
Maarten.Leen@ing.com

Marcel Klok

 Senior Econoom – Macro-econoom Nederla
 Amsterdam 06-11491616
Marcel.Klok@ing.com

Terwijl het Theresa May nog niet is gelukt om voldoende steun te krijgen voor haar Brexitvoorstel lijken er bij de onderhandelingen tussen China en de VS en tussen de Italiaanse regering en de Europese Commissie wel vorderingen te worden gemaakt.

En weer is er een hoofdstuk bijgeschreven in het drama dat **Brexit** heet. De Britse premier Theresa May overleefde deze week een vertrouwensstemming binnen haar Conservatieve partij maar het blijft onzeker of het Britse parlement akkoord zal gaan met het door May uitonderhandelde Brexitakkoord. May heeft in Brussel niet de gewenste verduidelijking gekregen die ze denkt nodig te hebben om haar voorstel door het Lagerhuis geaccepteerd te krijgen. Zij had graag van de Europese regeringsleiders bevestigd gekregen dat de vangnetconstructie voor de Ierse grenskwestie tijdelijk is. Brussel kan deze garantie niet geven omdat dit afhankelijk is van het al of niet vinden van een oplossing voor het voorkomen van een harde grens tussen Ierland en Noord-Ierland. Begin januari zal het Britse parlement over het Brexitvoorstel vergaderen maar er valt geen zinnig woord te zeggen over hoe het verder zal gaan. Naast een directe 'deal' of 'no-deal' is het ook nog mogelijk dat de regering May een eventuele vertrouwensstemming in het parlement niet overleeft of dat er tot een tweede referendum zal worden besloten. Ook is het mogelijk dat de uittredingsdatum, die nu staat op 29 maart, wordt opgeschoven. Valutahandelaren lijken het ook even niet meer te weten. Ten opzichte van de euro noteert het Britse pond nagenoeg onveranderd rond het niveau van eind vorige week. Inmiddels bereiden de 27 overblijvende EU-landen zich voor op een harde Brexit. Volgende week woensdag zal de Europese Commissie hierover een nota publiceren.

De andere twee hoofdpijndossiers – het **Amerikaanse handelsbeleid** en de Italiaanse begrotingsvoorstellen – kwamen er deze week wel iets gunstiger bij te liggen. Zo wil China de importheffing op Amerikaanse auto's terugbrengen van 40 naar 15% en heeft het de invoer van Amerikaanse sojabonen hervat. Ook lijkt het erop dat China bereid is haar industriepolitiek wat vriendelijker te maken voor buitenlandse bedrijven. China overweegt o.a. om de doelstelling voor het marktaandeel van Chinese bedrijven te schrappen. Dit laat in ieder geval zien dat China erop uit is om tot een handelsakkoord met de VS te komen en dat de arrestatie van de topvrouw van Huawei het overleg niet in gevaar heeft gebracht. Maar om de Amerikanen tevreden te stellen lijken toch meer stappen nodig. Vooral waar het gaat om de bescherming van intellectuele eigendomsrechten en gedwongen overdracht van technologie.

De Italiaanse regering heeft haar begrotingsvoorstellen zodanig aangepast dat het overheidstekort volgend jaar zal uitkomen op het eigenaardig precieze cijfer van 2,04%. Het staat nog niet vast dat de Europese Commissie hiermee akkoord zal gaan. Niettemin zijn beleggers opgelucht dat de spanningen tussen de **Italiaanse regering** en de Europese Commissie wat afnemen. De renteopslag voor Italiaanse staatsleningen daalde deze week tot de laagste stand sinds eind september.

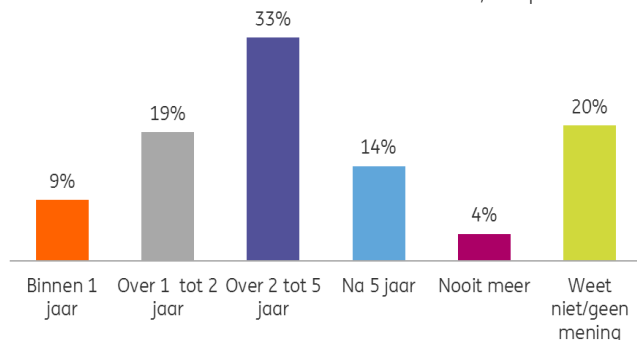
Maarten Leen

Focus: Outlook 2019 - Nederlandse economie nog niet klaar met groeien

Focus: Outlook 2019 - Nederlandse economie nog niet klaar met groeien

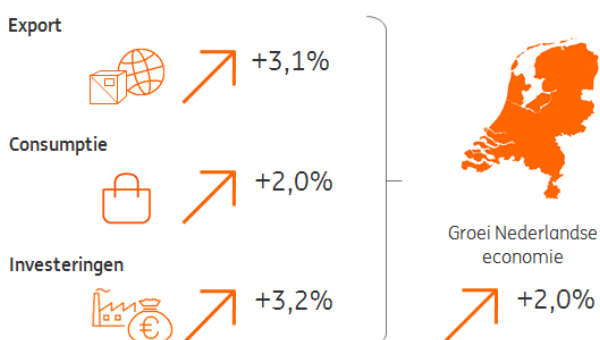
Een op de tien consumenten verwacht nieuwe recessie binnen 1 jaar

'Wanneer verwacht u een nieuwe economische recessie?', % respondenten

Bron: ING Vraag van Vandaag nov. 2018, bewerking ING Economisch Bureau

In 2019 komt de economische groei uit binnen- en buitenland

Bron: ramingen ING Economisch Bureau

Hoewel één op de tien consumenten vreest voor een recessie binnen één jaar (en één op de drie binnen twee jaar), blijft de Nederlandse economie in onze visie de komende tijd prima doordraaien. De groei vertraagt wel, naar verwachting van 2,6% in 2018 naar 2,0% in 2019. De belangrijkste redenen voor groeivertraging zijn de zwakkere ontwikkeling van de wereldeconomie, waarin ook met name het eurogebied aan groeimomentum verlies, het teruglopen van het aantal transacties op de woningmarkt en de toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Er is daarbij sprake van normalisatie van de groei, niet van een ineenstorting van de conjunctuur.

De groei komt zowel uit binnen- en buitenland. Hoewel beide nog optimistisch zijn, is het vertrouwen van zowel consumenten als producenten kleiner dan aan het begin van 2018 en is de groei van de exportorderportefeuille minder sterk. Risico's zijn vooral in het [buitenland](#) te vinden. Van de brexit heeft de Nederlandse export al hinder ondervonden, terwijl de effecten van de handelsoorlog tot dusver voor ons land nog klein en indirect zijn geweest.

De krapte op de arbeidsmarkt zal in 2019 nog meer voelbaar. Dit maakt uitbreiding van de productie moeilijker en zal gepaard gaan met hogere loonstijgingen, die naar verwachting hoger zal zijn dan de inflatie van 2,5%. De inflatie stijgt vooral door de verhoging van het lage btw-tarief.

De meeste [bedrijfstakken](#) groeien in 2019 op een lager tempo dan in 2018. Uitzonderingen daarop zijn de zorg & welzijn en landbouw. De bouw en zakelijke dienstverlening zijn naar verwachting de sterkste groeiers.

Lees meer over de [nieuwe outlook](#) en [bekijk](#) onze [gedetailleerde ramingen](#) voor 2019.

Marcel Klok

Rente- en valutavooruitzichten

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020
3-maands rentes	%						
Eurozone	-0.33	-0.33	-0.32	-0.26	-0.25	-0.10	0.15
VS	2.45	2.84	3.05	3.26	3.42	3.42	3.42
VK	0.80	0.80	0.85	1.05	1.05	1.05	1.30
10-jaars rentes							
Duitsland	0.40	0.50	0.50	0.50	0.60	0.60	0.70
VS	3.00	3.20	3.30	3.20	3.20	3.20	3.20
VK	1.55	1.50	1.60	1.70	1.80	1.90	1.90
Wisselkoersen	Aantal vreemde valuta per 1 euro						
EUR/USD	1.15	1.12	1.10	1.12	1.13	1.15	1.17
EUR/JPY	130	127	127	127	124	121	121
EUR/GBP	0.90	0.90	0.87	0.85	0.85	0.85	0.85

Noot: kwartaalultimo's tenzij anders aangegeven. Voorspelling ING d.d. d.d. 29 november 2018.

Disclaimer

Copyright 2018 ING Bank N.V.

Alle rechten zijn uitdrukkelijk voorbehouden.

Deze publicatie is opgesteld door de 'Economic and Financial Analysis Division' van ING Bank N.V. ("ING") en slechts bedoeld ter informatie van haar cliënten. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. Deze publicatie is louter informatief en mag niet worden beschouwd als advies in welke vorm dan ook. ING betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijke zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in deze publicatie heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. ING noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. De informatie in deze publicatie geeft de persoonlijke mening weer van de Analist(en) en geen enkel deel van de beloning van de Analist(en) was, is, of zal direct of indirect gerelateerd zijn aan het opnemen van specifieke aanbevelingen of meningen in dit rapport. De analisten die aan deze publicatie hebben bijgedragen voldoen allen aan de vereisten zoals gesteld door hun nationale toezichthouders aan de uitoefening van hun vak. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging.

ING noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Niets in deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd door wie dan ook voor welke reden dan ook zonder de voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de ING. Alle rechten zijn voorbehouden. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, houdt kantoor aan Bijlmerplein 888, 1102 MG te Amsterdam, Nederland en is onder nummer 33031431 ingeschreven in het handelsregister van de kamer van koophandel. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Voor nadere informatie omtrent ING policy zie <https://research.ing.com/>.